

KPA
PENSION

ÅRSREDOVISNING

2011

KPA
Livförsäkring AB (publ)

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	2
RESULTATRÄKNING	8
BALANSRÄKNING	9
FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL	10
KASSAFLÖDESANALYS	11
NOTER	12
ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE	41
DEFINITIONER	42

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för KPA Livförsäkring AB (publ), nedan KPA Livförsäkring AB, org. nr 502010-3502, med säte i Stockholm avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2011.

ÄGARFÖRHÅLLANDEN OCH KONCERNSTRUKTUR

KPA Livförsäkring AB är ett helägt dotterbolag till KPA AB (556527-7182). KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) och till 40 procent av SKL Företag AB (556117-7535). KPA AB äger förutom KPA Livförsäkring AB även KPA Pensionservice AB med bifirman Pensionsvalet PV.

KPA Livförsäkring AB drivs, liksom sitt dotterbolag KPA Pensionsförsäkring AB (publ), nedan KPA Pensionsförsäkring AB, (516401-6544), enligt ömsesidiga principer. Bolagen får inte dela ut vinst och konsolideras inte i KPA Pension. Allt överskott återförs till försäkringstagarna.

KPA Pensionsförsäkring AB äger två aktiebolag, Litreb I AB (556715-5782) och Litreb II AB (556730-4679), som i sin tur är ägare till ett kommanditbolag, Litreb KB (969700-5032). KPA Pensionsförsäkring AB (publ) äger dessutom Kulltorp Holding AB till 33% med dotterbolaget Gnosjö Energi AB, 99% av KB Sandspridaren (969747-2950) vari Litreb II AB äger 1%. Litreb KB äger Litreb Fastigheter AB (556681-3142), Ymerplan AB (556742-7199), Godsfinkan Hammarby AB (556605-7757), Trumman Häggvik AB (556728-3923), Löten Vårdbostäder AB (556758-5426), Arlöv Vårdbostäder AB (556668-0566) och Äldreboendet Solbacka AB (556768-3924).

Alla KPA-bolagen har säte i Stockholm. KPA bolagen benämns nedan KPA Pension.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA PENSION

KPA Pension erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. Den prioriterade marknaden är kommunsektorn i Sverige. Med kommunsektorn avses kommuner, landsting, regioner, kommunalförbund, kommunala företag och härtill närliggande företag.

KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda. Samtliga landsting och cirka 80 procent av Sveriges kommuner har avtal med bolag inom KPA Pension. Över en miljon anställda har sin pension i någon form hos KPA Pension. KPA Pension erbjuder kundpassade pensions- och försäkringslösningar främst till kommunsektorn. Vi kombinerar trygga pensioner med etiska placeringar.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring AB är sedan den 1 januari 1963 försäkringsgivare för den kommunala tjänstegrupplivförsäkringen (TGL-KL) som är en avtalsförsäkring grundad på centralt kollektivavtal mellan den kommunala arbetsmarknadens parter.

Som komplement till tjänstegrupplivförsäkringen meddelas en fortsättningsförsäkring (TGL-FO) som kan tecknas om arbetstagare slutar sin kommunala anställning utan så kallat efterskydd. Försäkringen kan tecknas av antingen arbetstagaren själv eller av arbetsgivaren och gäller som längst till 67-årsdagen. För kunder äldre än 67 år erbjuds i samarbete med Folksam en livsvarig gruppliv- och olycksfallsförsäkring.

Kommuner och landsting har även en möjlighet att teckna en grupplivförsäkring för förtroendevalda (GL-F) i KPA Livförsäkring AB. Försäkringen är frivillig och kan tecknas för den som beräknas ha minst 20 procents sysselsättningsgrad.

VERKSAMHETEN UNDER 2011 I KPA LIVFÖRSÄKRING AB

Antalet anmälda försäkringsfall (TGL-KL) som inkommit till KPA Livförsäkring AB uppgick under 2011 till 2 515 (2 637) stycken. Det beviljades ersättning för 2 256 (2 310) försäkringsfall och avslogs ersättning för 312 (327) försäkringsfall. År 2011 har 2 029 (2 029) arbetsgivare avtal avseende TGL-KL. Vid utgången av 2011 förvaltades 4,6 (4,5) miljarder kronor i KPA Livförsäkring AB.

Avsättning för tilldelad återbäring

I bokslutet 2009 gjordes en avsättning om 511 mkr till fond för tilldelad återbäring. Under 2011 har 171 mkr återförts från fonden och ersatt inbetalda premier. I december 2011 beslutades att tilldela ytterligare 600 mkr till fond för tilldelad återbäring.

Premiesats

Då bolagets solvens är stark har premiesatsen sänkts successivt under några år. Från och med den 1 januari 2009 uppgår den till 0,30 procent av lönesumma. Genom återföring av avsättning för tilldelad återbäring, 171 mkr, är den fakturerade premiesatsen 0,20 procent av lönesumman under 2011. För framtida återföringar av tilldelad återbäring finns 940 mkr att disponera. Från 2012 halveras den fakturerade premien till 0,10 procent av lönesumma.

Nya dödlighetsantaganden

En dödlighetsundersökning för sjukbeståndet har gjorts under året. Sjukbeståndet, som är detsamma som för AGS-KL, finns registrerat hos AFA Försäkring. Under 2011 har AFA Försäkring lämnat statistikunderlag för 2010 till SKL som användes vid undersökningen. Den gamla dödligheten som härrör från 1990-talet har sjunkit kraftigt och därmed frigörs 556 mkr från livförsäkringsavsättningen. KPA Livförsäkring AB är beroende av att AFA Försäkring årligen lämnar motsvarande statistikunderlag för rapportering och uppföljning. För att möta risken för återsjukskrivningar har en extra avsättning gjorts till ersättningsreserven på 200 mkr.

Solvens 2

Solvens 2 är samlingsnamnet för de nya solvensregler för försäkringsbolag som just nu arbetas fram inom EU. Direktivet är tänkt att stärka sambandet mellan solvenskraven och riskerna för försäkringsbolag. Genom ökad riskkontroll skall bolagens styrning stärkas. Det finns även ett tydligt kundperspektiv inbyggt. Solvens 2 är ett led i ett större arbete för att skapa en gemensam europeisk finansmarknad.

Redan 2010 påbörjade, genom ett koncerngemensamt program inom Folksam, KPA anpassningen till det regelverket. Under 2011 har arbetet intensifierats och i huvudsak fokuserat på att samordna anpassningen av processer och systemstöd för styrning och rapportering av verksamheten. I övrigt stärks de kvalitativa egenskaperna i bolagens organisation och regelverk.

Solvens 2 är en viktig del av moderniseringen av branschen, en utveckling som är bra för både kunderna och KPA Pension. För KPA Pensions del kommer även tjänstepensionsdirektivet utvärderas.

PERSONALINFORMATION FÖR KPA PENSION

All personal inom KPA Pension är tillikaanställda i samtliga KPA-bolag och arbetar över bolagsgränserna i sina funktioner.

Tillikaanställningen gäller i alla bolag i Folksam. Under 2011 hade KPA Pension i medeltal 201 (299) tillsvidareanställda, som var direkt hänförliga till verksamheten i bolagen. Vid årets slut var det 194 (288) tillsvidareanställda. Andelen kvinnliga medarbetare uppgår till 63 % (61%). Medelåldern uppgår till 48 (46) år för kvinnor och 48 (48) år för män. Totalt finns 24 (36) chefer i KPA Pension, varav 11 (17) kvinnor. Personalomsättningen har under 2011 uppgått till 8,9% (5,6%). Utöver den direkt hänförliga personalen finns personal i koncerngemensamma funktioner såsom it, ekonomi, med flera enheter. I samband med att Folksamanställda från den 1 juli 2011 kom att omfattas av ett nytt kollektivavtal om pensioner (KTP-planen) bytte även de som arbetar inom KPA-bolagen från KPA-planen till KTP-planen. Mer personalinformation finns i not 34.

Inom KPA Pension arbetar vi med de tre kärnvärdena Personliga, Engagerade och Ansvarstagande som utgör grunden för hur vi bemöter våra kunder och medarbetare. Tillsammans med vårt varumärkeslöfte Trygg pension och Etiska placeringar är de kärnan i den företagskultur vi bygger inom KPA Pension.

Belöningsprogram

Ett belöningsprogram, som bygger på att vissa mål ska uppnås, har under 2011 omfattat de anställda, utom företagsledningen. I bokslutet 2011 har 15 000 kronor per berättigad anställd reserverats. Definitivt beslut om belöning kommer att tas under våren 2012.

KPA PENSIONS ETISKA PLACERINGSKRITERIER

KPA Pensions placeringskriterier utgör grunden för alla våra placeringar. KPA Pension påverkar inom mänskliga rättigheter, miljö och mot korruption. Vi vill att de företag vi investerar i ska ta ett större ansvar i dessa frågor. Våra uteslutande placeringskriterier finns inom områdena vapen, tobak, alkohol och kommersiell spelverksamhet.

KPA Pensions val av placeringskriterier är kunddrivet. Under 2011 har vi sett över vår strategi för KPA Pensions samhällsansvar för att säkerställa att strategin är i linje med utvecklingen på området och med våra kunders krav. Bland annat har vi i en kundundersökning frågat våra kunder hur de ser på etiska placeringar. Dessa intervjuer visar att kunderna kopplar öppenhet, tydlighet och saklighet till etikbegreppet. Etiska placeringar tolkas som ansvarsfullt - att pengarna placeras på ett bra och riktigt sätt med respekt för människa och miljö. Mot bakgrund av detta arbete har vi förtydligat KPA Pensions CSR-strategi.

Ett konkret exempel på hur KPA Pensions arbete med att påverka företag vi är aktieägare i att ta ansvar för människa och miljö, är den dialog vi fört under året med ett 30-tal bolag kring mänskliga rättigheter. De bolag som vi valde att kontakta hade gemensamt att de fått lägre ranking än andra bolag som finns i deras bransch av etikkonsulten Global Ethical Service (GES) för sitt arbete med att hantera risker för brott mot mänskliga rättigheter. Konkreta frågor som vi ställde handlade om hur bolagen arbetar med arbetsförhållanden och arbetsvillkor, föreningsfrihet, jämställdhet, mångfald etc samt hur de hanterar dessa frågor hos sina underleverantörer och övriga kontakter.

KPA Pension har några väl valda samarbetspartners inom ramen för de etiska placeringskriterierna. Vad gäller miljö har vi valt att fortsätta vårt mångåriga stöd till plantering av träd i Afrika inom ramen för Vi-skogens projekt. När det gäller mänskliga rättigheter och vapen har KPA Pension valt att fortsätta samarbetet med Svenska FN-förbundet och då särskilt kampanjen Røj-en-mina.

KPA Pension stödjer UNEP FI (United Nations Environmental Program Finance), har skrivit på de tio principerna inom Global Compact och genom Folksam UNPRI (United Nations Principles For Responsible Investments). KPA Pension stödjer även CDP (Carbon Disclosure Project).

INTERNT MILJÖARBETE INOM KPA PENSION

Det interna miljöarbetet inom KPA Pension utgör en integrerad del av verksamheten och utgår från en helhetssyn på miljön. Arbetet bygger på en vision om ett hållbart samhälle. Miljöarbetet har sin utgångspunkt i Agenda 21 och syftar till att KPA Pension ska bli ett attraktivare företag för våra olika intressenter samt att KPA Pension ska följa den centrala CSR-strategin "Att leva som vi lär". KPA Pension miljöcertifierades enligt ISO 14001 år 1998. Det systematiska miljöarbetet har gjort att koldioxidutsläppen är på väg att halveras jämfört med 1998. Tillsammans med de klimatkompenserande åtgärder som KPA Pension årligen gör är vi ett koldioxidneutralt företag sedan 2003 och vår klimatkompensation överstiger vårt faktiska utsläpp.

För mer information om arbetet med de etiska placeringskriterierna och miljö hänvisar vi till vår hållbarhetsredovisning.

TVISTER

KPA Livförsäkring AB har ett fåtal klagomål eller rättstvister. I de fall KPA Livförsäkring AB bedömer att ekonomisk ersättning kan komma att utgå eller att tvistig återbetalning kan förväntas utbli har reservering gjorts efter bedömning i varje enskilt ärende.

VÄSENTLIGA RISKER FÖR KPA LIVFÖRSÄKRING AB

KPA Livförsäkring AB:s risker indelas i finansiella risker, försäkringsrisker och operativa, ryktes- samt strategiska risker. De mest väsentliga riskerna att hantera för KPA Livförsäkring AB är finansiella risker och försäkringsrisker.

Den mest väsentliga finansiella risken att hantera är marknadsrisken, det vill säga att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser.

Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även förändringen av inflationen påverkar avsättningarna eftersom försäkringsersättningarna är värdesäkrade.

Av de operativa, ryktes- och strategiska riskerna är de strategiska riskerna störst. Dessa är kopplade till konkurrens- och affärsförhållanden på pensionsmarknaden. Därutöver finns ryktesrisker samt operativa risker som kan bero på eventuella brister i processer, rutiner, system, kompetens etc. I operativa risker ingår även eventuella compliance-, legala och säkerhetsrisker.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER BOKSLUTSDAGEN

Då bolagets solvens är stark har premiesatsen fortsatt kunnat sänkas. Från och med den 1 januari 2012 uppgår premiesatsen till 0,20 procent av lönesumma, genom återföring av avsättning för tilldelad återbäring, 171 mkr, blir den fakturerade premiesatsen 0,10 procent av lönesumman under 2012.

I syfte att fortsätta effektivisera gemensamma processer kommer Arbetsgivarservice inom KPA Pension sammanföras från den 1 mars 2012 med Liv och Pensionsservice i Folksam. Omorganisationen omfattar 80 personer i KPA Pension.

EKONOMISK ÖVERSIKT

KPA Livförsäkring AB:s intäkter är inbetalda premier och avkastning på placeringstillgångar. Bolagets kostnader är försäkringsersättningar, ökning av försäkringstekniska avsättningar, driftskostnader, kostnader för kapitalförvaltning och skatt.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 316 (686) miljoner kronor. Årets resultat blev 197 (416) miljoner kronor. Främsta orsaken till det höga resultatet är de förändrade dödlighetsantagandena som frigör 556 mkr från livförsäkringsavsättningen samt utökad ersättningsreserv med 200 mkr.

Premieinkomst

Premieinkomsten (netto efter avdragen premieskatt) uppgick under till 499 (482) miljoner kronor, inklusive återföring från fond för tilldelad återbäring.

Kapitalförvaltning

Totalavkastningen 2011 på bolagets tillgångar blev 4,8 (4,5) procent, motsvarande 219 (205) miljoner kronor.

Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är bolagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och bolagets risktolerans. Årets avkastning förklaras huvudsakligen av att merparten av placeringarna skett i räntebärande värdepapper vilka till följd av sjunkande räntor haft en god avkastning. Avkastningen i aktier har varit negativ.

Aktieexponeringen, som vid årets ingång var drygt 24 procent minskades under hösten främst genom aktiekursnedgångar. Vid årets utgång var aktieexponeringen knappt 23 procent. Valutaexponeringen har under året varit ca 12 procent. Durationen i bolagets räntebärande placeringar var vid ingången av året drygt 4 år, men minskades under slutet av året till drygt 3 år.

Marknadsutveckling

Året inleddes med en svag svensk börsutveckling, men med uppgångar på flertalet övriga aktiemarknader. Räntor inledde svagt stigande med en stark tilltro till den svenska konjunkturutvecklingen och viss oro för inflation. Nyhetsflödet dominerades inledningsvis av protester och demonstrationer i Tunisien och Egypten för att senare i mars handla mer om jordbävningen, tsunamin och kärnkraftolyckan i Japan. I Sverige var börsen stark en period under våren, understödd av starka bolagsrapporter. Under senare delen av våren kom tidningarna återigen mer att handla om skuldskrisen i Europa och särskilt Grekland kom i fokus igen. I södra Europa steg statsräntorna medan de i norr började sjunka när kapital sökte sig till statsfinansiellt starkare länder som Tyskland och Sverige.

Efter sommaren blev det statsfinansiella läget akut i framför allt Grekland och en eurokris med annalkande konjunkturförsvagning var i antågande. På några veckor sjönk börserna med uppemot 20 procent och långa svenska statsobligationsräntor sjönk med nära en procentenhet till rekordlåga nivåer. För kreditobligationer var räntenedgången betydligt mindre till följd av oro för kreditförluster och finansieringsproblem i det europeiska banksystemet. Trots intensiva försök från Europas statschefer att lösa eurokrisen så steg statsräntorna i södra Europa och kapital fortsatte istället att söka sig till bland annat Sverige, med följd att trycket nedåt på svenska räntor var fortsatt stort. I november nådde europroblemen även Tyskland och en svårsåld statsobligationsemission fick till följd att den svenska räntan blev väsentligt lägre än den tyska.

Under året som helhet sjönk den svenska börsen med ca 15 procent och internationella börser, sammanvägda som MSCI World-index, gick ner med ca 5 procent i lokal valuta, men ca 3 procent i svenska kronor – till följd av valutakursförändringar under året. Den 5-åriga statsobligationsräntan som vid början av året låg på nivåer upp emot 3,55 % bottnade i december på 1,0 %.

Totalavkastningstabell

	Ingående marknads- värde 2011-01-01	Utgående marknads- värde 2011-12-31	Total- avkastning 2011 Mkr	Total- avkastning 2011 %	Total- avkastning 2010 %	Total- avkastning 2009 %	Total- avkastning 2008 %
Räntebärande placeringar	3 058	3 291	302	9,6%	2,4%	2,7%	11,0%
Aktier	1 103	997	-88	-7,8%	11,7%	30,5%	-33,6%
Alternativa Placeringar	13	13	-1	-4,1%	-5,1%	-10,1%	9,3%
Säkringsinstrument	2	1	5	n/a	n/a	n/a	n/a
Bolagsstrategiska Innehav	344	344	0	0,0%	0,0%	11,3%	0,0%
Summa	4 520	4 645	219	4,8%	4,5%	8,2%	2,6%

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och bolagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. I noten 32 redovisas hur totalavkastningstabellen är kopplad till resultat- och balansräkningen.

Utbetalda försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar, inklusive skaderegleringskostnader, för året uppgick till 359 (367) miljoner kronor. Den genomsnittliga utbetalningen per försäkringsfall uppgick till 3,7 (3,6) prisbasbelopp.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Livförsäkringsavsättningar och avsättningen för oreglerade skador minskade tillsammans under året med 588 (385) miljoner kronor. Nya dödlighetsantaganden för det premiebefriade beståndet innebar att avsättningarna minskade med 356 miljoner. Resterande minskning beror i huvudsak på minskat antal sjukfall. Den övervägande delen av livförsäkringsavsättningar hänför sig till premiebefrielse för sjukfall.

Driftskostnader

Driftskostnaderna har ökat med 6 miljoner kronor till 24 (18) miljoner kronor bland annat till följd av engångskostnader i samband med byte av pensionsavtal för de anställda och ökade marknadssatsningar.

Solvensen

Ett viktigt mått på bolagets ekonomiska ställning är den så kallade solvenskvoten. Solvensen i KPA Livförsäkring AB är följande:

	2011-12-31	2010-12-31
Kapitalbas, tkr	2 564 976	2 319 813
Erforderlig solvensmarginal, tkr	373 520	375 458
Överskott, tkr	2 191 456	1 944 355
Solvenskvot	6,9	6,2

Femårsöversikt, tkr

Moderbolaget KPA Livförsäkring AB*, **	2011	2010	2009	2008	2007
Premieinkomst	499 210	482 395	462 120	518 335	566 766
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	211 805	203 123	346 452	97 074	41 578
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	158 025	385 364	-395 803	-66 459	26 601
Försäkringsersättningar	-358 747	-366 775	-403 327	-411 429	-383 834
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	315 624	685 904	-11 975	110 063	214 433
Årets resultat	196 648	415 995	0	-16 878	101 250

Ekonomisk ställning per den 31 december

Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	4 555 645	4 276 059	4 216 089	3 892 326	3 904 739
Försäkringstekniska avsättningar	2 109 985	2 268 010	2 653 374	2 257 571	2 191 112
Konsolideringskapital	2 611 770	2 358 496	1 765 946	1 777 921	1 779 341
Uppskjuten skatt i konsolideringskapital	46 794	38 683	-19 672	-7 697	109 444
Kollektiv konsolidering	2 564 976	2 319 813	1 784 898	1 784 898	1 669 178
Kollektiv konsolideringsnivå i %	222	202	167	179	176
Kapitalbas för företaget	2 564 976	2 319 813	1 785 618	1 785 618	1 669 898
Erforderlig solvensmarginal för företaget	373 520	375 458	391 259	375 938	390 291
Kapitalbas för försäkringsgruppen	25 229 457	33 855 602	26 277 935	11 486 165	14 913 170
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	2 667 025	1 983 911	1 865 602	2 026 372	1 625 580

Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB (publ) *, **	2011	2010	2009	2008	2007
Premieinkomst	6 664 293	6 334 703	6 236 627	5 996 296	5 993 284
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	3 969 370	5 021 066	6 415 203	2 922 690	-1 361 039
Försäkringsersättningar	-1 547 055	-1 271 794	-1 035 952	-849 818	-693 900
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	-8 219 427	7 424 345	15 086 126	-2 850 173	2 895 315
Årets resultat	-8 473 393	7 180 217	14 894 296	-3 104 088	2 693 210

Ekonomisk ställning per den 31 december

Placeringstillgångar (värderade till verkligt värde)	78 899 045	70 870 920	62 591 044	46 548 650	46 670 856
Försäkringstekniska avsättningar	58 568 323	41 481 343	38 396 991	40 920 503	27 535 641

	2011	2010	2009	2008	2007
Konsolideringskapital:					
Aktiekapital	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Övrigt eget kapital	22 708 251	31 579 559	24 531 046	9 739 296	12 900 637
Konsolideringskapital	23 008 251	31 879 559	24 831 046	10 039 296	13 200 637
Kollektiv konsolidering	1 016 790	643 444	483 960	869 014	477 451
Kollektiv konsolideringsnivå i %	101	101	101	102	101

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB

NYCKELTAL

Moderbolaget KPA Livförsäkring AB	2011	2010	2009	2008	2007
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,4	0,5	1,0	1,0
Direktavkastning, %*	3,3	3,0	3,0	3,8	3,7
Totalavkastning, %**	4,8	4,5	8,2	2,6	1,1
Solvenskvt	6,9	6,2	4,6	4,8	4,3

* Redovisade nyckeltal avseende direktavkastning redovisas för åren 2007-2008 enligt FFFS 2006:17 och för åren 2009-2010 enligt FFFS 2009:12.

** Redovisad totalavkastningen är redovisad enligt Svensk Försäkringsrekommendation för rapportering av totalavkastning.

Dotterbolaget KPA Pensionsförsäkring AB *	2011	2010	2009	2008	2007
Förvaltningskostnad, %	0,3	0,3	0,4	0,5	0,6
Direktavkastning, %	3,0	2,5	3,2	3,3	3,5
Totalavkastning, %	5,6	8,2	12,4	6,3	-3,0
Solvenskvt	10,0	19,8	16,8	6,1	11,0

* Konsolideras ej med KPA Livförsäkring AB

Fusionerade KPA Fondförsäkring AB ingår ej för åren 2007-2008.

DISPOSITION AV ÅRETS RESULTAT

Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att överskottet i KPA Livförsäkring AB, 196 648 595 kronor, ökar konsolideringsfonden.

RESULTATRÄKNING

Tkr		2011	2010
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGS- RÖRELSEN			
<i>Premieinkomst</i>			
Premieinkomst	Not 3	499 970	483 076
Premier för avgiven återförsäkring		-760	-681
		499 210	482 395
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	204 862	176 053
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 5	165 529	112 939
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6	-358 747	-366 775
Förändring i avsättning för oreglerade skador	Not 22	-200 000	28 339
Förändring av livförsäkringsavsättningar	Not 7, 21	787 553	357 025
Återbäring och rabatter	Not 23	-600 000	0
Driftskostnader	Not 8	-24 197	-18 203
Kapitalavkastning, kostnader	Not 9	-9 496	-31 179
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 10	-149 090	-54 690
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		315 624	685 904
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		315 624	685 904
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		315 624	685 904
Förändring periodiseringsfonder		-48 517	-118 200
Skatt på årets resultat	Not 13	-70 459	-151 709
ÅRETS RESULTAT		196 648	415 995
Rapport över Totalresultat			
Moderbolag		2011	2010
Periodens resultat		196 648	415 995
Totalresultat för perioden		196 648	415 995

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR**

Tkr

2011

2010

Placeringstillgångar

Placeringar i koncern- och intresseföretag

Aktier och andelar i koncernföretag

Not 14

343 770

343 770

Andra finansiella placeringstillgångar

Aktier och andelar

Not 15

1 000 648

1 109 998

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Not 18

3 208 809

2 820 314

Derivat

Not 16

2 418

1 977

4 211 875

3 932 289

Summa placeringstillgångar**4 555 645****4 276 059****Fordringar**

Fordringar avseende direkt försäkring

488

2

Aktuell skattefordran

Not 13

47 598

19 056

Övriga fordringar

Not 19

13 209

4 199

61 295

23 257

Andra tillgångar

Kassa och bank

70 572

285 611

70 572

285 611

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Upplupna ränte- och hyresintäkter

57 982

51 983

57 982

51 983

SUMMA TILLGÅNGAR**4 745 494****4 636 910**

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

Tkr		2011	2010
Eget kapital			
Aktiekapital, 72 aktier, kvotvärde 10 tkr		720	720
Konsolideringsfond		1 895 442	1 479 448
Årets resultat		196 648	415 995
		2 092 810	1 896 163
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	Not 11	472 166	423 650
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättningar	Not 21	875 977	1 663 531
Avsättning för oreglerade skador	Not 22	293 065	93 064
Avsättning för tilldelad återbäring	Not 23	940 943	511 415
		2 109 985	2 268 010
Avsättning för andra risker och kostnader			
Avsättning pensioner, liknande förpliktelser	Not 34	1 748	-
Avsättningar för skatter	Not 25	46 794	38 683
Summa avsättning för andra risker och kostnader		48 542	38 683
Skulder			
Skulder avseende återförsäkring		10	2
Derivat	Not 17	1 051	215
Övriga skulder	Not 24	20 461	10 000
		21 522	10 217
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 26	469	187
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 745 494	4 636 910
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Eget kapital			
Panter och därmed jämförliga säkerhet för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser	Not 28	4 580 869	4 204 319
Åtagande	Not 29	140 731	162 368

REDOGÖRELSE FÖR FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Tkr	Aktie- kapital	Konsoli- derings- fond	Årets resultat	Totalt Eget kapital
Ingående balans 2010-01-01	720	1 479 448	0	1 480 168
Föregående års vinstdisposition	-	0	0	-
Årets resultat	-	-	415 995	415 995
Utgående balans 2010-12-31	720	1 479 448	415 995	1 896 163
Ingående balans 2011-01-01	720	1 479 448	415 995	1 896 163
Föregående års vinstdisposition	-	415 995	-415 995	-
Årets resultat	-	-	196 648	196 648
Utgående balans 2011-12-31	720	1 895 442	196 648	2 092 810

KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	2011	2010
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före bokslutsdispositioner ¹⁾	315 624	685 904
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	-256 347	-494 508
Betald skatt	-90 890	-122 463
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-31 613	68 933
före förändring i tillgångar och skulder		
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-180 856	49 551
Förändring av övriga rörelsefordringar	-15 508	83 008
Förändring av övriga rörelseskulder	11 597	-4 472
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-216 380	197 020
ÅRETS KASSAFLÖDE	-216 380	197 020
Likvida medel vid årets början	285 611	88 968
Årets kassaflöde	-216 380	197 020
Kursdifferens i likvida medel	1 341	-378
Likvida medel vid årets slut	70 572	285 611
¹⁾ Betalda och erhållna räntor		
Under perioden erhållen ränta	99 817	98 529
Under perioden betald ränta	901	-670
Under perioden erhållen utdelning	34 275	28 251
Summa betalda och erhållna räntor	134 933	126 110
²⁾ Poster som inte ingår i kassaflödet		
Realiserad vinst (-) / förlust (+)	-49 207	-47 601
Orealiserad vinst (-) / förlust (+)	-39 838	-85 235
Valutakursvinst (-) / förlust (+)	-11 025	23 692
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-158 025	-385 364
Övrigt	1 748	-
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-256 347	-494 508
³⁾ Förändring av placeringstillgångar, livförsäkring		
Nettoinvestering av placeringstillgångar, livförsäkring	-180 856	49 551
Summa förändring av placeringstillgångar, livförsäkring	-180 856	49 551

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

KPA Livförsäkring AB:s årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2008:26 och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. KPA Livförsäkring AB tillämpar s. k. lagbegränsad IFRS i juridisk person och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Ändrade redovisningsprinciper

Inga ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS har under året påverkat företagets redovisning.

Nya eller ändrade IFRS, tillägg och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2012 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Ingen av de nya eller ändrade standarderna och tolkningsuttalandena som ännu inte trätt i kraft bedöms få någon väsentlig påverkan på bolagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Financial Instruments avses ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering senast från och med 2015. IASB har publicerat den första av tre delar som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39. I avvaktan på att alla delar av standarden blir färdiga har företaget ännu ej utvärderat effekterna av den nya standarden. Företaget har inte beslutat om de nya principerna ska börja tillämpas i förtid eller från och med den 1 januari 2015.

IFRS 13 Fair Value Measurement. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Standarden ska tillämpas framåttrikt på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare. Företaget har ännu inte gjort någon utvärdering om IFRS 13 kommer att medföra någon ändring i de metoder som idag tillämpas för värdering till verkligt värde.

Förutsättningar vid upprättande av försäkringsföretagets finansiella rapporter

KPA Livförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 33 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet. Betydelsen av respektive antagande visas i känslighetsanalys i not 2, Upplysningar om risker.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. KPA Livförsäkring AB:s funktionella valuta är svenska kronor och vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden "Kapitalavkastning, intäkter" respektive "Kapitalavkastning, kostnader".

Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Försäkringsavtal

KPA Livförsäkring AB har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för bolaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Bolaget har bedömt att den ekonomiska påverkan är betydande om försäkringsrisken är minst fem procent. Även för pensionsförsäkringsavtal med försäkringsrisk mindre än fem procent som tecknas utan personlig rådgivare bedöms den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument. Klassificeringen styr dock inte om avtalen redovisas som försäkringsavtal eller delas upp på en försäkringsdel och en finansiell del, s.k. unbundling.

Begreppet försäkringsavtal definieras i IFRS 4. Avtal som medför betydande försäkringsrisker för den försäkrade och därmed uppfyller definitionen av försäkringsavtal ska redovisas enligt IFRS 4. Avtal som inte uppfyller definitionen ska redovisas som finansiella kontrakt enligt IAS 39, alternativt som serviceavtal enligt IAS 18. KPA Livförsäkring AB:s bestånd består i huvudsak av grupplivförsäkringar innehållande betydande försäkringsrisk och redovisas därmed enligt IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas inbetalda belopp under räkenskapsåret enligt försäkringsavtal för direkt försäkring. Premieinkomst redovisas exklusive skatter och andra offentliga avgifter som belastar försäkringspremien.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättningar, avsättning för oreglerade skador och fond för tilldelad återbäring. Bolagets balans- och resultaträkning är helt knutna till försäkringsgrenen Gruppliv- och Tjänstegrupplivförsäkring. KPA Livförsäkring AB:s livförsäkringsavsättningar och avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Livförsäkring AB:s försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsoförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering.

Bolagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet.

Livförsäkringsavsättningar

Posten avser avsättningar för premiebefriade försäkringar.

Avsättning för oreglerade skador

Dessutom görs avsättningar för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för okända förväntade försäkringsfall vilka redovisas under posten avsättningar för oreglerade skador. Storleken på avsättningarna beror på bolagets erfarenhet.

Fond för tilldelad återbäring

Under posten avsättning för återbäring redovisas medel som har avsatts för framtida premieinkomst i bolaget.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna skadereglering, administration och kostnader för kapitalförvaltning.

Avgiven återförsäkring

Som premie för avgiven återförsäkring redovisas belopp som betalats ut under räkenskapsåret eller belopp som tagits upp som en skuld till försäkringsföretag som mottagit återförsäkring enligt ingångna återförsäkringsavtal.

Redovisning av kapitalavkastning**Kapitalavkastning, intäkter**

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto).

Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto), nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar förs tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Skatt

I årets skattekostnad ingår inkomstskatt och uppskjuten skatt. Skattesatsen är 26,3 procent av det beskattningsbara resultatet. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserade på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas inte för skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag under förutsättning att moderföretaget eller investeraren kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det är sannolikt att en sådan återföring inte sker inom överskådlig framtid. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Finansiella instrument**Finansiella instrument**

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Företaget har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i så kallade alternativa placeringar, fond- i fondinnehav samt onoterade innehav av aktier vilka redovisas i balansposten aktier och andelar, vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar samt en placering i räntebärande värdepapper som redovisas i balansposten obligationer och räntebärande värdepapper.

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Onoterade aktier och andelar utgörs främst av investeringsfonder. Verkligt värde för så kallade fond i fond-innehav tas fram genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssetts. Dessa underliggande innehav är oftast noterade om det avser hedgefond i fonder och de underliggande tillgångarna värderas enligt principerna för noterade tillgångar (senaste officiella köpkurs). Värdering av fond i fond sker av extern part utsedd av fond i fond-förvaltaren.

Värdering av innehav i Private Equity-fonder sker av respektive förvaltare enligt IPEVCs (International Private Equity and Venture Capital association) regelverk. Enligt dessa principer sker värdering från anskaffningsvärde enbart om det är uppenbart att anskaffningsvärdet inte speglar det verkliga värdet.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva. Obligationer och andra räntebärande värdepapper utan officiell handel marknadsvärderas med hjälp av en yieldkurva baserad på STIBOR (för löptider upp till 9 månader) respektive swapräntor (för löptider över 1 år) samt en marknadsmässig justering med en för respektive värdepapper bedömd rimlig kreditspread.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs för interbankräntor, FRA-räntor och swapräntor samt avseende swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Övriga finansiella placeringstillgångar

För organisatoriska innehav bland övriga finansiella placeringstillgångar sker värdering antingen baserad på diskonterade framtida kassaflöden, substansvärde eller värdering utförd av extern part.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncernföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, t.ex. leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar försäkringsföretaget om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

En finansiell tillgång har ett nedskrivningsbehov endast om objektiva belägg visar att en eller flera händelser inträffat som har en inverkan på de framtida kassaflödena för den finansiella tillgången om dessa kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar de uppskattade framtida kassaflödena är exempelvis följande:

- betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts,
- ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- att det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion och
- negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Andra avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när KPA Livförsäkring AB har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Andra finansiella skulder

Övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Pensioner

Principer för redovisning av pensioner beskrivs i noten 34.

Pensionering i egen regi

KPA har from juli 2011 utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Nedskrivning görs när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

Aktieägartillskott

Företaget redovisar aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Rådet för finansiell rapportering (UFR 2). Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Not 2 Uppllysning om risker

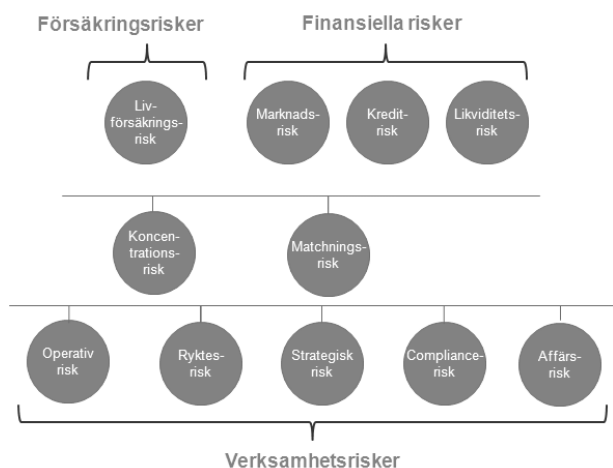
Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Denna not omfattar en beskrivning av KPA Livförsäkring AB:s riskhantering samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, ryktesrisker och compliancerisker.

Övergripande riskhantering

Förmågan att identifiera, förebygga och hantera risker blir allt viktigare för ett företag. Riskhanteringen ger åtgärdsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att öka möjligheterna att nå företagets mål. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till nya möjligheter och värdeskapande medan risker som inte hanteras rätt kan leda till skador och stora kostnader. Folksam, och tillika KPA Livförsäkring AB:s, risker hanteras på samma enhetliga och övergripande synsätt som inom hela Folksam vilket utgår ifrån en helhetssyn på risksituationen. Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet i både nutid och framtid.

- Genom god riskhantering får styrelse och vd en allsidig och saklig bild av den totala risksituationen, vilket ökar förståelsen och kunskapen om riskerna och möjligheterna att nå målen.
- Genom att bedriva den övergripande riskhanteringen på ett enhetligt och strukturerat sätt ökar förståelsen och kunskapen i företaget om de risker och möjligheter som berör organisationen.
- Genom riskhanteringen kan risknivån påverkas och anpassas så att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till risksituationen samt att även avvikelser i det förväntade ekonomiska resultatet kan begränsas.

KPA Livförsäkring AB är exponerat mot olika risker, vilka påverkar företagets finansiella ställning, resultat och måluppfyllelse. Dessa risker delas, på aggregerad nivå, in i riskkategorier enligt riskkartan på bilden nedan.:

För att beskriva riskhanteringen i risknoten har avsnitten delats in i försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Riskhanteringsprocessen

Folksam's riskhanteringsprocess utgör en viktig beståndsdel av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen utgör ett stöd i avvägningen mellan risktagande och möjlighet att nå uppsatta mål och är därmed en viktig del av den övergripande riskhanteringen. Riskhanteringsprocessen omfattar att identifiera, värdera, hantera, övervaka och rapportera alla väsentliga risker.

Identifiera

Ett enhetligt och systematiskt sätt används för att identifiera och kartlägga risker i enlighet med företagets riskkategorisering. Identifieringen av risker syftar till att upptäcka och klargöra alla väsentliga risker en organisation är utsatt för på både kort och lång sikt. Identifierade risker ska beskrivas, registreras och kategoriseras. Till samtliga risker kopplas också uppgifter om vilka enheter och vilka bolag som berörs. Alla identifierade risker tilldelas en riskägare och åtgärder tas fram för att hantera och förebygga riskerna.

Värdera

Företaget ska alltid sträva efter att värdera identifierade risker. För att risker ska kunna aggregeras till en bild över den totala risksituationen (dvs, riskprofilen) behöver riskerna värderas. Risker ska värderas på ett enhetligt sätt och, där så är möjligt, kvantifieras med vedertagna mätmetoder. Risker kan värderas mer eller mindre precist och noggrant, och beroende på risktyp är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning). Med kvantitativ värdering (mätning) avses en skattning som är en numerisk beräkning eller överslagskalkyl. Med kvalitativ värdering (bedömning) avses en bedömning som är en översiktlig skattning av riskens påverkan. Den kvalitativa bedömningen kan exempelvis utgå från en värdering av risken från två perspektiv, dels vilken påverkan händelsen får om den inträffar samt vilken sannolikheten är att händelsen inträffar. Trafikluset, som är Finansinspektionens verktyg för mätning av risker, används också som en metod för att värdera försäkrings- och finansiella risker (marknadsrisk och kreditrisk). För att beräkna hur mycket kapital företaget måste hålla enligt Trafikluset för att täcka sina risker utförs ett antal fördefinierade stressscenarier. De olika scenarierna ger upphov till det totala kapitalkravet på företaget och sätts i relation till företagets kapitalbuffert.

Hantera

Vilken typ av hantering av risker som är aktuell är beroende av riskens natur, men gemensamt är att det ska finnas t ex regelverk, processer och kontrollaktiviteter. Som en del av hantering av risker planeras och genomförs åtgärder för att styra eller begränsa risken. Det är verksamhetens och företagsledningens ansvar att prioritera de åtgärder som planerats utifrån den nytta de kommer att medföra för organisationen. Alternativet för hanteringen bör väljas baserat på den förväntade kostnaden för införandet samt de förväntade fördelarna. Alternativen vid beslutet om hanteringen av risken är att antingen acceptera risken, bevaka risken eller reducera risken. Effektiviteten i riskhanteringen uttrycks genom effekten av de föreslagna åtgärderna, såsom om risken kommer att elimineras eller i vilken grad den minskar.

Övervaka

Övervakning innefattar den dagliga/löpande bevakningen av riskerna och deras åtgärder, samt att riskerna till exempel ligger inom fastställda limiter. Det förutsätts att nödvändiga processer och rutiner skapas av verksamheten för att följa upp riskarbetet. Det är den operativa verksamheten som ansvarar för att se till att åtgärder och risker kontinuerligt övervakas.

Rapportera

Samtliga väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet, i både nutid och framtid, ska löpande rapporteras till styrelse och vd, i såväl moder- som dotterbolag, för att ge en allsidig och saklig bild över den totala risksituationen. Rapportering av den aggregerade risksituationen sker genom skriftliga riskrapporter. Riskerna, liksom de åtgärder som är knutna till dessa, följs kontinuerligt upp. Gemensamma uppföljningar sker också för att få avstämningar av risksituationen.

Organisation och ansvarsfördelning

Organisation och ansvar

För att tydliggöra styrning av verksamheten och ansvar för riskhantering och riskkontroll har en uppdelning i tre ansvarslinjer gjorts.

Ansvarslinjer

Den första ansvarslinjen utgörs av enheter, moder- och dotterbolag samt utlagd verksamhet. Med detta menas att den första ansvarslinjen:

- ansvarar för att leda verksamheten så att de av styrelsen fastställda målen uppfylls, äger och hanterar risker, dvs ansvarar för riskhanteringsaktiviteter såsom att identifiera, värdera och hantera risker, uppföljningar av riskhanteringsaktiviteterna samt ansvarar för regelefterlevnad.

Den andra ansvarslinjen utgörs av styrnings- och kontrollfunktioner. Den andra ansvarslinjen stödjer, rådger och följer upp den första ansvarslinjen utifrån intern styrning och kontroll. Med detta menas att den andra ansvarslinjen bland annat:

- etablerar och upprätthåller regelverk inklusive principer och ramverk för intern styrning och kontroll,
- ansvarar för att ha en övergripande och aggregerad bild av risksituationen, inklusive internkontroll avseende styrning, riskhantering och regelefterlevnad
- stödjer och rådger den första ansvarslinjen i tolkning, implementering och efterlevnad av regelverk inklusive principer och ramverk
- granskar och följer upp den första ansvarslinjen
- rapporterar till styrelse, vd och andra intressenter

Den trede ansvarslinjen inom företaget utgörs av internrevision. Internrevisionen granskar och utvärderar, på styrelsens uppdrag, den interna styrningen och kontrollen inklusive riskhantering.

Ansvar och roller

Ansvar för Folksam, och tillika KPA Livförsäkring AB, riskhantering är fördelat och strukturerat på följande sätt:

Styrelsen

Det är styrelsens ansvar att se till att ett företags risker hanteras och kontrolleras på ett tillfredställande sätt. Styrelsen fastställer de riktlinjer som ska gälla för riskhantering och intern kontroll.

Revisionsutskott

Styrelsen för moderbolaget Folksam ömsesidig livförsäkring har inom sig utsett ett revisionsutskott. Revisionsutskottet har till huvuduppgift att bistå styrelsen med att fullgöra dess skyldigheter och ansvar vad gäller att säkerställa den finansiella redovisningen och bedöma intern styrning och kontroll inklusive riskhantering för moderbolaget och dotterbolagen. Inom riskområdet har utskottet bland annat till uppgift att utvärdera:

- den interna styrningen och kontrollen
- väsentliga risker
- den interna revisionsprocessen

VD

VD ansvarar för att det finns interna regler och ansvariga för riskhantering och riskkontroll. VD ansvarar också för att se till att hantering och uppföljning görs enligt dessa regler.

Riskkommittén

Riskkommitténs ansvar är att vara rådgivande inom frågor som berör riskhantering, såsom riskkategorisering och riskhanteringsprocess samt tillstyrka den aggregerade riskrapporten för företaget.

Riskavdelningen

Riskavdelningen ansvarar för genomförandet av den övergripande riskstyrningen samt att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Riskavdelningen ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende en gemensam ändamålsenlig och effektiv riskhantering, i enlighet med en god intern styrning och kontroll.

Riskavdelningen ska se till att det åtminstone finns en riskansvarig för varje företag (Risk Manager) som står under Finansinspektionens tillsyn samt för varje riskkategori (Riskkategoriansvarig).

Risk Manager

Risk Manager ansvarar för att företagsövergripande säkerställa en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll. Risk Manager ska vara stödjande och rådgivande i frågor avseende riskhantering som en del av den interna styrningen och kontrollen.

Riskkategoriansvarig

Riskkategoriansvarig ansvarar för att säkerställa och skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och oberoende riskkontroll för respektive riskkategori.

Chefaktuarien

Chefaktuarien ansvarar för värderingen av försäkringsåtagandena och arbetar fram och föreslår:

- förändringar i försäkringstekniska riktlinjer
- förändringar i reservsättningsinstruktionen

Generellt om påverkan av riskerna

I försäkringsföretagen är finansiella risker och försäkringsriskerna det som påverkar företagen mest. Operativa ryktes- och strategiska risker påverkar generellt sett inte försäkringsföretagens balans- och resultaträkningar i lika stor utsträckning, även om en enskild risk kan påverka mer än andra.

Tjänstegrupplivförsäkring

Den mest väsentliga finansiella riskerna att hantera är marknadsrisken, dvs. att värdet på tillgångar och/eller skulder utvecklas ogynnsamt till följd av förändringar i marknadspriser. Av försäkringsriskerna är reservsättningsriskerna de mest väsentliga att hantera. Dessa kan främst delas in i sjukfallsrisken (att sjukligheten bland de försäkrade ökar) och dödsfallsriskerna (att dödligheten blir större än förväntat). Även risken för inflation kan påverka, då utbetalda försäkringsersättningar är värdesäkrade.

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker i KPA Livförsäkring finns i riskkategorin **livförsäkringsrisk**. Inom riskkategorin finns en indelning i risktyper:

- **Teckningsrisk**, definierat som risken för förlust p g a otillräcklig premie till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Avsättningsrisk**, definierat som risken för förlust p g a otillräckliga avsättningar till följd av ogynnsamt utfall av tillämpade antaganden.
- **Koncentrationsrisk**, dvs risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser, är också tillämplig vid beskrivningen av försäkringsrisker.

Hantering av försäkringsrisker

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning av riskerna tryggar KPA Livförsäkring AB:s ekonomi och en långsiktigt konkurrenskraftig premie. Det är även viktigt att säkerställa att reservavsättningarna är tillräckliga. Risker liksom principer och verktyg för riskhantering skiljer sig åt för olika typer av försäkringskontrakt. KPA Livförsäkring AB:s försäkringsverksamhet omfattar riskförsäkring i form av tjänstegrupplivförsäkringar.

Det generella interna styrningsverktyget när det gäller prissättning av försäkringsrisker och reservavsättningar är de försäkringstekniska riktlinjerna, som beslutas av företagens styrelse. Av dessa framgår bland annat vad som ska gälla för de antaganden som används vid bestämning av premier och avsättning av reserver.

KPA Livförsäkring AB:s styrelse fastställer även reservsättningsinstruktion. Reservsättningsinstruktionen behandlar bland annat vilka reserver som bör fastställas för de olika delarna av försäkringsverksamheten.

Risikförsäkring

Teckningsrisk

Livförsäkringsrisken vid tecknandet av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Livförsäkringsrisken innefattar även risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet överskattas i de antaganden som används för premieberäkning. Driftskostnadsrisken vid tecknandet för dödsfallsförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för premieberäkning.

Konsekvensen av felaktiga premieantaganden blir att premien inte täcker försäkringens utbetalningar och driftskostnader. Riskerna hanteras genom årlig analys av dödlighet, sjuklighet och driftskostnader, som grund för eventuella beslut om premieförändringar. Koncentrationsrisk är risken för otillräcklig riskutjämning på grund av för litet kollektiv eller skevt urval. För kollektivavtalad tjänstegruppliv är koncentrationsrisken begränsad. Risker vid tecknande hanteras också via återförsäkring. Återförsäkringsprogrammet omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall. Återförsäkringsprogrammet ses över löpande och justeras vid behov.

Avsättningsrisk

Livförsäkringsrisken vid reservsättning av dödsfallsförsäkring är risken att dödligheten underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Livförsäkringsrisken vid reservsättning av sjukförsäkring är risken att insjuknandet underskattas och/eller att tillfrisknandet eller dödligheten överskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver. Driftskostnadsrisken vid reservsättning för både dödsfallsförsäkring och sjukförsäkring är risken att driftskostnaderna underskattas i de antaganden som används för att beräkna reserver.

Med felaktiga reservsättningsantaganden räcker inte reserverade skadekostnader och driftskostnader till för behandling och utbetalning av de skador - rapporterade eller ej rapporterade - som inte slutreglerats. Riskerna vid beräkning av reserver hanteras genom att modeller och antaganden löpande ses över.

Ändrade lagar eller regler kan innebära att den framtida skadeutvecklingen skiljer sig från den historiska. Detta, liksom förändringar i sjukligheten över tiden, försvårar bedömningen av framför allt sjuklighetsriskerna. Bedömningen av framför allt dödsfallsrisker kan försvåras av stora skadehändelser, då reserven för ej inrapporterade skador är svår att beräkna.

I samband med skadereglering av dödsfall och sjuklighet sker också riskbedömning, framför allt av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Känslighetsanalys av reservsättningsantaganden

I tabellen visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om dödligheten, premiebefrielsen eller driftskostnaderna förändrades. Tabellen visar känsligheten i KPA Livförsäkring AB:s avsättningar. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

- Dödssannolikheten antas ökas med 20 %. En ökad dödssannolikhet innebär ökade avsättningar för premiebefrielseförsäkringar.
- Marknadsräntan sjunker med 1 % vilket medför ökade avsättningar.
- Reservavsättningens förändring visas när inflationen ökar med 1 %.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Känslighetsanalysen har genomförts genom att mäta effekten på de försäkringstekniska avsättningarna, resultat före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Varje antagande mäts för sig.

Antagande	Förändring i antagande %	Försäkrings tekniska avsättningar tkr	Resultat före skatt	Eget kapital
2011				
Dödlighet	+20 %	213 793	-213 793	-157 565
Räntekänslighet	-1 %	52 019	-52 019	-38 338
Kostnadsinflation	+1 %	11 690	-11 690	-8 616
2010				
Dödlighet	+20 %	266 838	-266 838	-196 659
Räntekänslighet	-1 %	89 074	-89 074	-65 651
Kostnadsinflation	+1 %	22 680	-22 680	-16 716

Koncentrationer av försäkringsrisk

KPA Livförsäkring AB:s försäkringsportfölj består av engångsutbetalningar vid dödsfall. Det är en stor övervikt av det aktiva beståndet framför de premiebefriade med efterskydd. För företaget är risken för de aktiva liten eftersom avtalen är ettåriga. Den största risken är sjukligheten som har varierat kraftigt under senare år.

Risksummer mkr

	Aktiva beståndet	Premiebefrielse beståndet	Totalt
2011			

Män	51 967	3 000	54 967
Kvinnor	204 198	14 602	218 800
Totalt	256 165	17 602	273 767

Risksummor mkr

	Aktiva beståndet	Premiebefrielse beståndet	Totalt
2010			
Män	51 697	3 181	54 878
Kvinnor	208 725	18 484	227 209
Totalt	260 422	21 665	282 087

Finansiella risker

Finansiella risker omfattar riskkategorierna marknadsrisk, kreditrisk, koncentrationsrisk, likviditetsrisk och matchningsrisk.

Riskkategorin marknadsrisk definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadspriser. Inom marknadsrisk finns risktyperna:

- **Ränterisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av förändringar i marknadsräntor.
- **Aktiekursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av aktiekursförändringar.
- **Valutakursrisk**, definieras som risken för att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av ändrade valutakurser.
- **Övrig marknadsrisk**, definieras som risken att nettovärdet av tillgångar och skulder minskar till följd av marknadsförändringar som ej omfattas av andra marknadsrisker.

Riskkategorin **kreditrisk** delas upp i risktyperna:

- **Spreadrisk**, risken för att räntebärande placeringar med kreditrisk förlorar i värde till följd av förändringar av spreaden mot riskfria placeringar.
- **Motpartsrisk**, Risken för att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran vilket leder till kreditförluster.

Med **koncentrationsrisk** avses risken för koncentrationer av risk på tillgångs- eller skuldsidan som kan leda till förluster eller negativ resultatutveckling vid ogynnsamma marknadsförhållanden eller händelser. Koncentrationsrisken kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Med **likviditetsrisk** avses risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Riskkategorin **matchningsrisk** definieras som risken att nettot av bolagets tillgångar och skulder minskar till följd av att tillgångarnas sammansättning inte motsvarar skuldernas kan vara tillämplig i flera riskkategorier. Matchningsrisk kan vara tillämplig i flera riskkategorier.

Hantering av finansiella risker

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för förvaltningen av företagets tillgångar inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Kapitalförvaltningen är organiserad så att kapitalförvaltningen svarar för den löpande finansiella riskstyrningen och föreslår placeringsinriktning. Avdelningen svarar även för all derivathantering med syfte att styra risknivån i företaget på en övergripande nivå. Avdelningen för ansvarsfullt ägande ansvarar för bolagsstyrning, miljö- och etikanalys och företagets etiska placeringsregler.

Förvaltningen av alternativa placeringar hanteras av en separat avdelning. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration sköts av Swedbank Robur.

I syfte att skapa en oberoende riskkontroll har uppföljningen organiserats enligt följande:

- Kapitalförvaltningen ansvarar för att föreslå placeringsstrategi för styrelsen och ansvarar för löpande kapitalförvaltning.
- Chefen för Compliance är huvudansvarig för att uppföljning sker på daglig basis enligt de limiter som fastställts av styrelsen i placeringsriktlinjer, placeringsreglementen och fondbestämmelser och för att rapportering sker av överträdelser till styrelser och vd inom respektive företag.
- Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av gällande placeringsbestämmelser samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Complianceavdelningen, Riskavdelningen och kapitalförvaltningen.

Förvaltningsprinciper

Målet för förvaltningen av tillgångarna är att under gällande risk- och placeringsrestriktioner på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie. Styrelsen har formulerat att risknivån i företaget inte får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljusmodell.

KPA Livförsäkring AB:s vision är att bidra till ett långsiktigt och hållbart samhälle där individen känner trygghet. Ett steg i arbetet mot denna vision är att KPA Livförsäkring AB ställer etiska krav på de företag där placeringar görs.

Principer för val av placeringsinriktning

Indata utgörs bland annat av tillgångarna, skulderna och deras egenskaper - såsom förväntad avkastning, risk och korrelationer - samt prognoser för försäkringsrörelsens utveckling. Optimeringen av den totala tillgångsportföljen görs med utgångspunkten att företaget ska tåla att utvecklingen på finansmarknaderna blir mycket svag.

Uppfyllandet av de legala restriktionerna om skuldtäckning och solvens har högsta prioritet vid valet av placeringsinriktning. Därtill ska särskild hänsyn tas till Finansinspektionens trafikljusmodell. Först därefter ska företagets interna riskpreferenser och affärsmål tas i beaktande.

Den placeringsinriktning som fastställs tjänar sedan som utgångspunkt för tillgångsförvaltningen. Förvaltarna får, inom vissa ramar, avvika från den placeringsinriktningen om det bedöms vara gynnsamt för avkastningen.

Portföljstruktur

Den totala tillgångsportföljen i KPA Livförsäkring AB är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, alternativa placeringar, säkringsinstrument och bolagsstrategiska innehav. Säkringsinstrument är placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena, t ex en ränteswap för att reducera balansräkningens räntekänslighet. Bolagsstrategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Typexempel på en sådan placering är aktier i koncernföretag.

Kredit- och motpartsrisk

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med mycket hög kreditvärdighet. Kredit-/motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små. Kreditriskexponeringen (efter avdrag för värde av säkerheter) företaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Maximal kreditriskexponering

Tillgångsklass	2011		2010	
	Erhållna säkerheter		Erhållna säkerheter	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 208 809	3 208 809	2 820 314	2 820 314
Derivat	1 367	1 367	-210	-210
Upplupna ränteintäkter	57 982	57 982	51 983	51 983

Kreditkvalitet på klasser av finansiella tillgångar, mkr

	AAA	AA	A	BBB	BB	Ingen rating	Totalt
2011							
Räntebärande tillgångar	3 029	78	99	-	-	4	3 208,9
Räntebärande tillgångar %	94,4%	2,4%	3,1%	-	-	0,1%	100%
2010							
Räntebärande tillgångar	2 717	79	21	-	-	4	2 820
Räntebärande tillgångar %	96,3%	2,8%	0,7%	-	-	0,1%	100%

Koncentrationsrisk

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för företaget. Dels genom de krav på kreditvärdighet som ställs för att en investering ska kunna ske och dels genom den diversifiering som ges genom företagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldtäckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg.

Per 2011-12-31 hade företaget följande stora exponeringar (för räntebärande värdepapper, aktier, derivat och övriga finansiella placeringstillgångar).

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk

2011-12-31

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	584 578
Swedbank	565 829
Nordea	470 894
SBAB	133 712

SEB	95 015
Landshypotek	75 443
Hennes & Mauritz	50 717
Ericsson	44 208
TeliaSonera	42 104
Atlas Copco	31 595
Summa	2 094 095

Varav säkerställda bostadsobligationer

Svenska Handelsbanken	567 113
Swedbank	537 107
Nordea	441 605
SBAB	133 712
SEB	79 924
Landshypotek	75 443

2010-12-31

Emittent	Belopp
Swedbank	602 631
Handelsbanken	568 030
Nordea	390 288
SBAB	171 626
Landshypotek	84 375
SEB	62 935
Hennes & Mauritz	53 869
Ericsson	51 666
TeliaSonera	47 065
Atlas Copco	37 968
Summa	2 070 453

Varav säkerställda bostadsobligationer

Emittent	Belopp
Svenska Handelsbanken	542 074
Swedbank	402 628
Nordea	351 620
SBAB	171 626
Landshypotek	84 375
SE-banken	41 231

Likviditetsrisker

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden. Genom att tillgångarna i huvudsak placeras i marknadsnoterade värdepapper med hög likviditet säkerställer placeringsstrategin att mängden likvida tillgångar med betryggande marginal överstiger företagets förväntade betalningsförpliktelser.

På balansdagen utgjorde noterade värdepapper 4 031 712 tkr varav innehav i räntebärande placeringar utgivna av svenska staten 1 019 279 tkr.

Marknadsrisker**Ränterisk**

Följande tabell illustrerar hur företaget är exponerad för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid

2011-12-31

Räntebindningstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering, mkr	0-2 år	2 - 5 år	5 år-	Total
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	402	1 828	979	3 209
Andra räntebärande finansiella instrument	27	-	-	27

Totalt	429	1 828	979	3 236
Avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 541	214	355	2 110
Differens tillgångar och avsättningar	-1 112	1 614	624	1 216

2010-12-31

Räntebindingstider för tillgångar och skulder – Ränteexponering, mkr	0-2 år	2 - 5 år	5 år-	Totalt
Tillgångar				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	474	1 648	698	2 820
Andra räntebärande finansiella instrument	190	-	-	190
Totalt	664	1 648	698	3 010
Avsättningar				
Försäkringstekniska avsättningar	1 300	612	356	2 268
Differens tillgångar och avsättningar	-636	1 036	342	742

Känslighetsanalys – ränterisk

Riskparameter (tkr)	2011	2010
Värdeförändring räntebärande tillgångar	-35 242	-108 068
Värdeförändring försäkringstekniska avsättningar	3 179	37 411
Nettopåverkan årets resultat	-32 063	-70 657
Nettopåverkan eget kapital	-32 063	-70 657

Räntekänsligheten är beräknad i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell. För 2011 har nominell respektive real ränterisk stressats med en ränteuppgång på 0,49 respektive 0,07 procentenheter. För 2010 var motsvarande stress 0,98 respektive 0,42 procentenheter.

Valutakursrisk

Valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i följande tabell.

Valutakurs exponering (tkr)

2011	USD	GBP	CHF	CAD	Övrigt
Aktier och andelar	317 615	59 000	25 263	22 347	155 322
Övriga tillgångar	7 127	472	210	128	2 089
Summa tillgångar	324 742	59 472	25 473	22 475	157 411
Försäkringstekniska avsättningar					1
Övriga skulder och avsättningar					1
Summa skulder och avsättningar					1
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	324 742	59 472	25 473	22 475	157 410
Nominellt värde valutaterminer	59 641	-	-	-	-149 526
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	384 383	59 472	25 473	22 475	7 884

Valutakurs exponering (tkr)

2010	USD	EUR	JPY	GBP	Övrigt
Aktier och andelar	296 309	79 390	61 730	57 995	88 904
Övriga tillgångar	4 453	2 100	54	360	1 004
Summa tillgångar	300 762	81 490	61 784	58 355	89 908
Försäkringstekniska avsättningar					
Övriga skulder och avsättningar	1	1			
Summa skulder och avsättningar	1	1			
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	300 761	81 489	61 784	58 355	89 908
Nominellt värde valutaterminer	-20 370	-45 483			
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	280 391	36 006	61 784	58 355	89 908

Aktiekursrisk och övrig marknadsrisk**Känslighetsanalys – effekt på resultat före skatt**

I tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent avseende svenska aktier och 35 procent avseende utländska aktier. Dessa stressnivåer används även i Finansinspektionens Trafikljustest.

Belopp i mkr	2011	2010
Aktier	-394	-413

Aktier och andelar i intressebolag

-138

-137

Företagets exponering av onoterade aktier framgår av not 15.

Derivat

Under året har handel skett med aktieindexterminer och ränteterminer. Syftet med handeln av aktieindexterminer har varit att effektivisera förvaltningen. Handeln med ränteterminer har skett med syfte att justera ränteportföljens duration.

Beskrivning av kreditrisker i derivat

Kreditrisken för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker i derivat

Med marknadsrisk för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser etc.

Beskrivning av likviditetsrisker i derivat

Likviditetsrisken avser risken för att en viss derivatposition ej kan avyttras/förvärvas utan större prispåverkan. Handel har endast skett med derivat i marknader med god likviditet, varför likviditetsrisken i innehavet är låg.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsrisker omfattar främst risker inom verksamheten såsom operativ risk, affärsrisk, strategisk risk och ryktesrisk.

Operativ risk definieras som risk för förluster till följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legala risker. En operativ risk är således en möjlig händelse som leder till eller kan leda till skada för affärsverksamheten. Skadan kan vara en följd av felaktiga eller inte ändamålsenliga interna processer och rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive avvikelser från avtal. Operativa risker är därför inte eftersträvansvärda och ska hållas låga. Risktagandet begränsas inom ramen för vad som är ekonomiskt försvarbart. Åtgärder ska genomföras för att reducera samtliga exponeringar som inte anses acceptabla.

Affärsrisk definieras som risken för förluster eller negativ resultatutveckling till följd av förändrade affärsförutsättningar, konkurrenssituation samt oförmåga att reagera på utvecklingen eller förändringar i branschen.

Strategisk risk definieras som risken för förluster eller negativ framtida resultatutveckling till följd av brister i affärsbeslut, brister i genomförda affärsbeslut eller oförmåga att möta omvärldsförändringar samt brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. Det avser också risken för ett oväntat utfall på grund av brister i vd:s och styrelsernas planering, organisation, uppföljning och kontroll av verksamheten. De strategiska riskerna hanteras framför allt av koncernledning och styrelser. Val av affärsstrategier och samarbetspartners, resursfördelning och företagsförvärv är exempel på strategiska risker.

Ryktetsrisk definieras som risken för betydande ekonomiska förluster till följd av förlorat anseende hos kunder, partner och myndigheter. Exempel på orsaker som kan bidra till negativ publicitet är produktförändringar, intern brottslighet, att man inte följt interna och externa regelverk, stora skadehändelser, otydlig information, bristande krishantering och händelser kopplade till sponsorskap. Om något av ovanstående skulle inträffa skulle det kunna få konsekvenser för Folksams varumärke och det ekonomiska resultatet.

Compliance risk definieras som risken för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster till följd av att verksamheten inte bedrivs i enlighet med gällande lagar och förordningar, föreskrifter eller övriga externa eller interna regler.

Hantering av verksamhetsrisker

Identifiering av operativa risker, affärsrisker, strategiska risker, compliance risker och ryktesrisker ingår bland annat som en del av en process under verksamhetsplaneringen. Identifiering och värdering av dessa riskkategorier sker främst genom självutvärdering där en kvalitativ bedömning av påverkan och sannolikhet att risken inträffar görs. För att kontrollera och minska riskerna tas åtgärder fram både för att hantera och förebygga dessa. Samtliga risker förses med riskägare och åtgärdsansvariga som bland annat ansvarar för att riskerna kontinuerligt följs upp.

Information om realiserade risker samlas systematiskt i Folksams incidentrapporteringssystem. De incidenter som rapporteras kategoriseras och värderas, och informationen om dessa incidenter utgör en viktig del vid den ovan nämnda självutvärderingen. Genom att hantera dessa risker på ett samordnat och strukturerat vis ökar organisationens möjligheter att nå de uppsatta målen.

Not 3. Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)

	2011	2010
Inbetalda och tillgodoförda gruppörsäkringspremier, löpande premier	745 618	843 801
Premieskatt	-245 648	-360 725

Premieinkomst	499 970	483 076
Not 4. Kapitalavkastning, intäkter	2011	2010
Erhållna utdelningar	34 276	28 251
Ränteintäkter mm:		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	103 589	96 344
Övriga ränteintäkter	2 227	733
Valutakursvinster, netto	15 563	3 125
Realisationsvinst, netto:		
Aktier och andelar	12 383	9 382
Räntebärande värdepapper	36 824	38 218
Kapitalavkastning, intäkter	204 862	176 053
Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2011	2010
Aktier och andelar	-	112 939
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	165 529	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	165 529	112 939
Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar	2011	2010
Utbetalda försäkringsersättningar	-346 232	-354 377
Skaderegleringskostnader	-12 515	-12 398
Utbetalda försäkringsersättningar	-358 747	-366 775
Not 7. Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning	2011	2010
Livförsäkringsavsättning	787 554	357 025
Förändringar av livförsäkringsavsättningar för egen räkning	787 554	357 025
Not 8. Driftskostnader	2011	2010
Skadereglering	-12 515	-12 398
Kapitalförvaltning	-4 056	-3 693
Gemensam administration	-24 197	-18 203
Summa totala driftskostnader	-40 768	-34 294
Specifikation totala driftskostnader		
Personalkostnader mm	-4 624	-12 043
Kapitalförvaltningskostnader	-4 056	-3 693
Utvecklingskostnader, marknadsföring mm	-30 224	-16 784
Lokalkostnader	-1 864	-1 773
Driftskostnader	-40 768	-34 294
Arvode till revisorer	2011	2010
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	-40	-56
KPMG		
Revisionsuppdrag	-130	-130
Revisionskostnader	-170	-186
Not 9. Kapitalavkastning, kostnader	2011	2010
Kapitalförvaltningskostnader	-4 056	-3 693
Räntekostnader mm;		
Övriga räntekostnader	-902	-670
Valutakursförluster, netto	-4 538	-26 815
Realisationsförlust netto		
Aktier och andelar	-	-
Räntebärande värdepapper	-	-
Kapitalavkastning, kostnader	-9 496	-31 179

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar	2011	2010
Andra finansiella placeringstillgångar:		
Aktier och andelar	-149 090	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-54 690
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-149 090	-54 690

Not 11. Obeskattade reserver	2011	2010
Periodiseringsfond, tax 06	-	33 200
Periodiseringsfond, tax 07	57 000	57 000
Periodiseringsfond, tax 08	82 650	82 650
Periodiseringsfond, tax 09	132 600	132 600
Periodiseringsfond, tax 11	117 826	118 200
Periodiseringsfond, tax 12	82 090	-
Obeskattade reserver	472 166	423 650

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

2011

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	-85 612	-	-	-85 612
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	297 027	-	-	297 027
Derivat	-	1 537	-	1 537
Övriga finansiella placeringstillgångar	-615	-	-	-615
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	3 565	3 565
Summa	210 800	1 537	3 565	215 902
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-4 097
Summa kapitalavkastning				211 805

2010

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	118 093	-	-	118 093
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	86 814	-	-	86 814
Derivat	-	2 347	-	2 347
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	-	-794	-794
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	355	355
Summa	204 907	2 347	-439	206 815
Övriga poster som ej är finansiella instrument				-3 693
Summa kapitalavkastning				203 121

Beloppen i tabellerna ovan utgör en specifikation av de belopp avseende finansiella instrument som redovisas i resultaträkningen.

Kapitalavkastning intäkter, orealiserade vinster, kapitalavkastning kostnader, orealiserade förluster på placeringstillgångar inkluderar även eventuella nedskrivningar och kapitalförvaltningskostnader/intäkter.

Not 13. Skatt på årets resultat	2011	2010
Aktuell skattekostnad		
Periodens skatt	-62 348	-93 354
Uppskjuten skatt på;		
Aktier	34 851	-21 632
Räntepapper	-43 534	14 383
Skattemässigt underskott	-	-51 106
Pensionsförpliktelser	571	-
Totalt redovisad skatt	-70 459	-151 709

Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	267 107	567 704
Skatt enligt gällande skattesats 26.3 %	-70 249	-149 306
Andra ej skattepliktiga kostnader/intäkter	-210	-2 403

	Organisationsnummer	Antal	Kapitalandel i %	Bokfört värde 2011	Eget kapital	Bokfört värde 2011
Not 14. Aktier och andelar i koncernföretag						
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	516401-6544	300 000	100	343 770	22 995 549	343 770

Not 15. Aktier och andelar	2011	2010
Svenska och utländska		
Anskaffningsvärde	985 938	962 823
Bokfört värde/verkligt värde varav	1 000 648	1 109 998
Bokfört värde/verkligt värde		
Noterade aktier	988 009	1 096 765
Onoterade aktier	12 639	13 233

Not 16. Derivat med positiva värden (tillgångar)	2011	2010
Verkligt värde		
Ränteterminer	498	-
Aktieterminer	8	63
Valuteterminer	1 912	1 914
Summa	2 418	1 977

Not 17. Derivat med negativa värden (skulder)	2011	2010
Verkligt värde		
Ränteterminer	226	209
Aktieterminer	-	4
Valuteterminer	825	2
Summa	1 051	215

Not 18. Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2011	2010
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska staten	1 019 279	952 178
Svenska bostadsinstitut	1 671 132	1 446 358
Övriga svenska emittenter	284 678	353 663
Utländska stater	64 754	64 248
Övriga utländska emittenter	3 860	3 808
	3 043 703	2 820 255

Not 18, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, forts.	2011	2010
varav:		
noterade	3 043 703	2 820 255
onoterade	-	-

Verkligt värde		
Svenska staten	1 128 089	964 701
Svenska bostadsinstitut	1 717 766	1 433 243
Övriga svenska emittenter	292 709	354 049
Utländska stater	66 346	64 523
Övriga utländska emittenter	3 899	3 798
	3 208 809	2 820 314
varav:		
noterade	3 208 809	2 820 314

onoterade

- -

Den 31 december 2011 var den positiva skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) överstiger nominellt belopp 404 039 tkr. Per den 31 december 2011 var den negativa skillnaden till följd av att bokfört värde (nettoförsäljningsvärde) understiger nominellt belopp 0 tkr. Vid värdering av räntebärande värdepapper enligt upplupet anskaffningsvärde skulle balansposten redovisas till ett belopp på 3 043 703 tkr.

Not 19. Övriga fordringar	2011	2010
Fordringar på kapitalförvaltning	12 396	3 913
Övrigt	813	286
Övriga fordringar	13 209	4 199

Not 20. Kategorier finansiella tillgångar och skulder

2011				
Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	1 000 648	-	-	1 000 648
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 208 809	-	-	3 208 809
Derivat	2 418	-	-	2 418
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	83 490	83 490
Summa	4 211 875	-	83 490	4 295 365

2011				
Finansiella skulder	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	16 233	16 233
Summa	-	-	16 233	16 233

Övriga poster som ej är finansiella instrument

343 770

Summa

4 622 902

2010				
Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	1 109 998	-	-	1 109 998
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 820 314	-	-	2 820 314
Derivat	1 977	-	-	1 977
Övriga fordringar inkl kassa bank	-	-	289 810	289 810
Summa	3 932 289	-	289 810	4 222 099

Not 20. Kategorier finansiella tillgångar och skulder, forts.

Finansiella skulder	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-	4 836	4 836
Summa	-	-	4 836	4 836

Övriga poster som ej är finansiella instrument

343 770

Summa

4 561 033

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
2011				
Tillgångar				
Aktier och andelar	988 009	12 640		1 000 649
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 208 809	-		3 208 809
Derivat	506	1 912		2 418
Summa	4 197 324	14 552	-	4 211 876
Skulder				
Derivat	226	825		1 051
Summa	226	825	-	1 051

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
2010				
Tillgångar				
Aktier och andelar	1 096 765	13 233		1 109 998
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 820 314	-		2 820 314
Derivat	63	1 914		1 977
Summa	3 917 142	15 147	-	3 932 289
Skulder				
Derivat	213	2		215
Summa	213	2	-	215

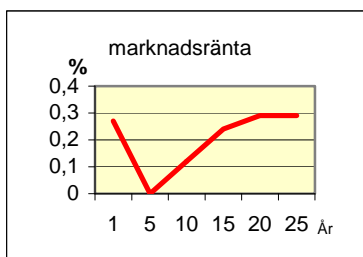
Not 21. Livförsäkringsavsättning

	2011	2010
Ingående balans	1 663 531	2 020 556
Frigjort dödsfallskapital	-151 914	-215 513
Uppräkning med diskonteringsränta	1 818	8 404
Effekt av ändrad diskonteringsränta	39 071	14 211
Prisbasbeloppet förändring	8 264	-20 018
Frigjorda belastningar	-13 205	-18 861
Beståndsförändring	- 103 201	-118 782
Förändrade dödlighetsantaganden	- 556 358	0
Andra förändringar	-12 029	-6 466
Utgående balans	875 977	1 663 531

Ränteantagande

Räntesatsen väljs utifrån marknadsräntor med motsvarande löptider enligt FFFS 2011:22. Utdrag från marknadsränta per 2011-12-31:

År	Ränta%
1	0,27
5	0,0
10	0,12
15	0,24
20	0,29
25	0,29

Driftkostnadsantagande:

Driftkostnadsuttaget bestäms som en procentsats på avsättningarna.

Not 22. Avsättning för oregerade skador	2011	Förändring	2010
Avsättning för fastställda skador	16 107	0	16 107
Avsättning för icke fastställda skador	265 686	192 308	73 378
Skadebehandlingsreserven	11 272	7 693	3 579
Avsättning för oregerade skador	293 065	200 001	93 064

Not 23. Avsättning för tilldelad återbäring	2011	2010
Ingående balans	511 415	511 415
Årets upplösning av tilldelad återbäring	-170 472	-
Årets avsättning för tilldelad återbäring	600 000	0
Utgående balans	940 943	511 415

Not 24. Övriga skulder	2011	2010
Skulder till koncernbolag	5 279	5 379
Skulder till kapitalförvaltning	15 182	4 621
Summa övriga skulder	20 461	10 000

Not 25. Avsättning för uppskjuten skatt	2011	2010
Uppskjuten skatt	46 794	38 683

Not 26. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2011	2010
Särskild löneskatt	424	-
Övriga	45	187
	469	187

Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2011			
Aktier och andelar		1 344 418	1 344 418
Obligationer och räntebärande värdepapper		3 208 809	3 208 809
Derivat	2 418		2 418
Fordringar avseende direkt försäkring	488		488
Övriga fordringar	60 807		60 807
Kassa och bank	70 572		70 572
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	57 982		57 982
Summa tillgångar	192 267	4 553 227	4 745 494

Not 27. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder, forts.

Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar;			
Oreglerade skador och tilldelad återbäring		2 109 985	2 109 985
Skulder avseende återförsäkring	10	-	10
Derivat	1 051	-	1 051
Övriga skulder	68 983	-	68 983
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	469	-	469
Summa skulder och avsättningar	70 513	2 109 985	2 180 498

2010

Aktier och andelar	-	1 453 768	1 453 768
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	2 820 314	2 820 314
Derivat	1 977	-	1 977
Fordringar avseende direkt försäkring	2	-	2
Övriga fordringar	23 255	-	23 255
Kassa och bank	285 611	-	285 611
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	51 983	-	51 983
Summa tillgångar	362 828	4 274 082	4 636 910
Skulder			
Försäkringstekniska avsättningar;			
Oreglerade skador och tilldelad återbäring	-	2 268 010	2 268 010
Derivat	215	-	215
Övriga skulder	48 683	-	48 683
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	187	-	187
Summa skulder och avsättningar	49 085	2 268 010	2 317 095

Not 28. Panter och därmed jämförliga säkerheter för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser

	2011	2010
Övriga ställda panter (bokfört värde)		
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar	4 413 528	4 164 294
För andras räkning pantsatta tillgångar	167 341	40 025
	4 580 869	4 204 319

Not 29. Hyreskostnader

	2011	2010
Hyresåtagande	140 731	162 368

Leasingkostnader

Bolaget har ingått hyresavtal av operationell natur för fastigheten Skvalberget 33 enligt följande:

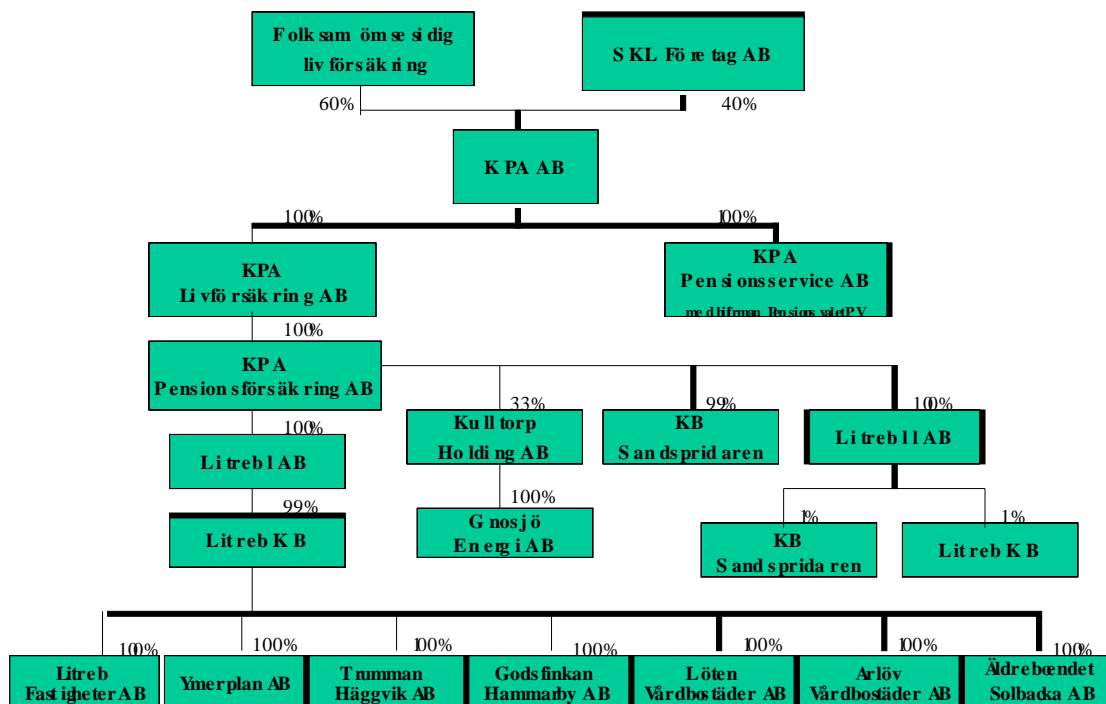
Hyrer som förfaller;		
Inom ett år	21 743	21 200
Mellan ett och fem år	93 721	91 261
Senare än fem år	25 268	49 908

Solidariskt ansvar för förpliktelser enligt hyresavtal för perioden den 2 december 2002 till och med den 31 december 2017 för hyresgästerna KPA AB och KPA Livförsäkring AB. Angivet belopp är hyresgrundande restvärde. Referensräntan för hyran baseras på STIBOR 3 månader.

Beloppen ovan baseras dock på ett genomsnitts 3-månaders STIBOR under de senaste fem åren, 2,59 %. Fastigheten Skvalberget 33 är från och med mars 2007 uthyrd i andra hand till Folksam på samma villkor som förstahandskontraktet.

Not 31 Upplysningar om närstående**Närstående parter**

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer mellan KPA Livförsäkring AB och övriga bolag inom KPA Pension samt relationen till närstående bolag inom Folksamgruppen.

KPA Pension består av KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB, KPA Pensionsservice AB med bifirman Pensionsvalet PV. Samtliga bolag inom KPA Pension definieras som närstående då verksamheten i stor utsträckning bedrivs som en enhet genom att man samordnar och utnyttjar gemensamma resurser. De bolag som definieras som närstående inom Folksam är Folksam ömsesidig sakförsäkring, Folksam ömsesidig livförsäkring samt dotterbolag.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i KPA Pension och företag/organisationer med inflytande i KPA Pension genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning till ledande befattningshavare" i respektive bolags årsredovisning i personalnoten.

Väsentliga principer och avtal

Tillikaanställning

Den största delen av driftskostnaderna utgörs av personalrelaterade kostnader. Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att all personal är anställd i alla bolag i gruppen. Följaktligen tillhör kostnaderna det/de bolag som arbetet utförs åt. Det är dock inte frågan om köp och försäljning av tjänster utan fördelning av kostnader.

Självkostnadsprincipen

KPA AB fungerar som inköpsbolag för övriga bolag i KPA Pension. Bolaget tillhandahåller också koncernledande funktioner, verksamhetsfunktioner samt stabsfunktioner. Moderbolaget fakturerar månadsvis ut samtliga kostnader, exklusive moderbolagets egna kostnader, till dotterbolagen.

För att säkerställa att den ersättning som dotterbolagen betalar till KPA AB är rimlig tillämpas kostnadsfördelning baserad på självkostnad. De faktiska kostnaderna fördelas i proportion till nyttjandegrad, direkt eller indirekt. I första hand redovisas kostnaderna direkt i det bolag där resurserna förbrukas men när kostnader inte kan hänföras till ett enskilt bolag används fördelningsnyckel.

Upplysningar om hur närståendetransaktioner ingås och följs upp

Utlagda tjänster inom KPA Pension

Behovsanalys

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed ska styrelsen godkänna förslag till fördelning av gemensamma kostnader mellan KPA Pensions bolag. En behovsanalys som omfattar samtliga resurser som bolaget avser att bruka inför varje verksamhetsår görs av styrelsen. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts och baseras på självkostnadsprincipen kompletterad med en extern marknadsbedömning. I behovsanalysen presenteras driftskostnadsprocenten för bolaget. Detta nyckeltal, samt sammanställningen över motsvarande nyckeltal inom branschen, anges för att underlätta bedömningen av om driftskostnaderna är marknadsmässiga. Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelningen regleras via avtal. Beslutsunderlagen ska inkludera de internpriser som används för kostnadsfördelning.

Uppföljning och kontroll samt rapportering

Vd ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan bolagen inom KPA Pension. Vid principiell avvikelser från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsfördelningen kan godkännas.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av gemensamma kostnader mellan bolagen föreläggas styrelsen. Styrelsen skall särskilt besluta om föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga bolag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska berört bolag företrädas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser.

En inventering har gjorts avseende nyckelpersoners närståendetransaktioner, vid inventeringen framkom att inga sådana transaktioner finns.

Samverkan mellan KPA Pension och Folksam

Styrelsen i KPA AB har beslutat att lägga ut vissa funktioner till Folksam. Några av de mer omfattande tjänsterna som levereras från Folksam är; försäkringsadministration, IT-utveckling och förvaltning samt kapitalförvaltning,

Villkor och prissättning av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

Villkoren för köp av kapitalförvaltning regleras i skriftliga avtal, samverkan kring övriga funktioner regleras i serviceöverenskommelser för respektive funktion.

För att säkerställa att den ersättning som KPA betalar till Folksam är rimlig tillämpas i dagsläget antingen marknadsprissättning (kapitalförvaltning) eller kostnadsfördelning baserad på självkostnad. Översyn av villkoren för köp av funktioner från Folksam sker årligen. I samband med budgetarbetet upprättas nya överenskommelser som specificerar den köpta tjänstens innehåll, volym, kvalitet och pris. I samband med upprättandet av avtal om köp av kapitalförvaltningstjänster görs en prisjämförelse med konkurrenter.

Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget inför varje kalenderår. I samband därmed skall styrelsen godkänna kostnaden för utlagda tjänster till Folksam.

Uppföljning och kontroll av kostnader för utlagda tjänster till Folksam

KPA Pension ansvarar för att kontrollera att Folksam fullgör sina åtaganden enligt ingångna avtal/överenskommelser. I sin roll som beställare gör KPA Pension regelbundna utvärderingar. Om självkostnaden för den utförda tjänsten avviker från överenskommet belopp ska Folksam kalla till överläggningar. Hantering av avvikelser av principiell karaktär ska regleras i en ny överenskommelse. Kan enighet inte nås via sådan överläggning ska frågan hänskjutas till en tvistelösningsgrupp som tar fram ett förslag till lösning.

Regleras i form av	Motpart	Prissättning	Övrigt
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam Ömsesidig Sakförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Serviceöverenskommelser av tjänster	Folksam Livförsäkring och dess dotterbolag	Självkostnadspris	Årligen regleras innehåll, volym, kvalitet och pris.
Förvaltningsavtal om KPA ABs funktion som inköpsbolag mm	KPA AB	Självkostnadspris	En månads uppsägningstid från KPA Liv och från KPA AB sex månader.
Gemensam förklaring om kapitalförvaltningskostnader	Folksam ömsesidig livförsäkring	Marknadsprissättning	Ett års uppsägningstid. Upphörande kan dock bara ske vid årsskifte.

Erlagd ersättning till närstående per tjänst (tkr)

2011

2010

Kostnadsfördelning från inköpsbolaget KPA AB	33 054	29 373
varav från Folksam ömsesidig Sakförsäkring		
Administrativa tjänster	2 154	3 180
Specialisttjänster	198	223
Försäkringsadministration	202	0
IT-tjänster	3 766	2 708
varav från Folksam ömsesidig Livförsäkring		
Specialisttjänster	1 221	1 091
IT-tjänster Livobjekt	915	723
Försäkringsadministration	4 383	2 979
Segmentsgemensamma tjänster	260	270
Kapitalförvaltningstjänster	4 056	3 693

Utgående balanser vid årets slut

Skulder till närstående

Motpart (tkr)	Belopp 2011	Belopp 2010
KPA AB	5 003	4 130
Folksam ömsesidig livförsäkring	-	1 251
Folksam ömsesidig sakförsäkring	276	-

Lån, ställda panter och andra säkerheter samt ingångna ansvarsförbindelser till förmån för styrelseledamot, verkställande direktör eller motsvarande befattningshavare i bolagen har ej ägt rum.

Not 32. Avstämning mot totalavkastningstabell

	Not	Ingående marknads-värde 2011-01-01	Utgående marknads-värde 2011-12-31	Total-avkastning 2010
Räntebärande				
Obligationer	18	2 821	3 208	
Upplupen ränta		52	58	
Räntederivat		0	0	
Omklassificering till säkring		-	0	
Likvida medel		183	19	
Räntebärande innan värderingsskillnader		3 055	3 285	299
Prisskillnader		3	5	3
Olika antal likviddagar vid värdering		0	0	
Värderingsprinciper terminer		0	0	
Räntebärande enligt TAT		3 058	3 291	302
Aktier				
Noterade aktier	15	1 097	988	
Aktiederivat		0	0	
Restitutioner		0	0	
Likvida medel		5	6	
Aktier innan värderingsskillnader		1 103	994	-90
Prisskillnader		0	3	3
Olika antal likviddagar vid värdering		0	0	
Värderingsprincipert		0	0	
Aktier enligt TAT		1 103	997	-88
Alternativa placeringar				
Onoterade aktier	15	13	13	
Likvida medel		0	0	
Alternativa placeringar enligt TAT	13	13		-1

Not 32. Avtsämning mot totalavkastningstabell, forts.**Säkringsinstrument**

Valutaderivat	16, 17	2	1	
Omklassificering från räntebärande		0	0	
Säkringsinstrument innan värderingsskillnader		2	1	6
Värderingsprinciper terminer		0	0	-1
Valuta enligt TAT		2	1	5
Bolagstrategiska innehav				
Aktier i dotterbolag	14	344	344	0
Bolagstrategiska innehav enligt TAT		344	344	0
Summa		4 520	4 645	219

Not 33 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Försäkringsavtal och försäkringstekniska avsättningar

Väsentliga uppskattningar har gjorts vid fastställande av antaganden för aktuariella beräkningar. De antaganden som använts beskrivs i respektive not.

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. KPA Livförsäkring AB har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringstekniska avsättningar i not 1 Redovisningsprinciper). Samtliga försäkringsavtal för KPA Livförsäkring AB har bedömts vara försäkringsavtal.

Not 34 Personal

Formellt är personalen i KPA Pension tillika anställda i Folksam. Till följd av avtal hänförs personalkostnader till de bolag där de utför sina arbetsuppgifter och redovisas i dessa bolags årsredovisningar.

	2011	2010
Antal anställda i medeltal	5	15
- Kvinnor	3	9
- Män	2	6
Löner och ersättningar till:		
Styrelse och verkställande direktör	1 919	1 874
Sociala kostnader	753	738
- varav kalkylerad pensionskostnad	253	223
Löner och ersättningar till;	2011	2010
Övrigt anställda	1 484	6 157
Sociala kostnader	3 452	3 807
- varav kalkylerad pensionskostnad	2 932	1 819

Könsfördelning i styrelse och ledningsgrupp

Styrelse				Vd och övriga befattningshavare *			
2011		2010		2011		2010	
Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
7	5	10	1	4	2	4	2
58%	42%	91%	9%	67%	33%	67%	33%

* KPA Pension har en ledningsgrupp som arbetar för samtliga bolag.

Nya pensioner för de som arbetar på KPA

I samband med att Folksamanställda från den 1 juli 2011 kom att omfattas av ett nytt kollektivavtal om pensioner (KTP-planen) så bytte de som arbetar på KPA Pension från KPA-planen till KTP-planen. Den som den 1 juli inte var fullt arbetsför p g a sjukdom eller tjänstledig till någon del kvarstår i KPA-planen till dess medarbetaren är fullt arbetsför eller återinträder i tjänst. Det nya avtalet KTP-planen innebär förändringar på lite olika sätt, beroende på när man är född. Den som är född 30 juni 1978 eller tidigare omfattas av KTP avdelning 2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system. Detta kompletteras med KTP-K som är den premiebestämda delen inom KTP avdelning 2.

Den som är född 1 juli 1978 t o m 30 juni 1983 omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Dock hade denna grupp möjlighet att under hösten välja att stanna kvar i den förmånsbestämda pensionen. Den som är född 1 juli 1983 eller senare omfattas av KTP avdelning 1 som är helt premiebestämd. Från den 1 juli 2011 övergick avtalsförsäkringarna för de som arbetar på KPA Pension till TGL enligt försäkringsvillkoren KFO-PTK samt TFA.

Ersättning till ledande befattningshavare, moderbolaget**Principer**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Styrelsearvode betalas även ut till KPA-anställda som sitter i bolagsstyrelser.

Ersättningen till verkställande direktör, vice verkställande direktör och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare.

Med andra ledande befattningshavare avses de fyra personer som tillsammans med verkställande direktör och vice verkställande direktör utgör KPA Pension företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

En redogörelse för företagets ersättningar enligt Finansinspektionens allmänna råd om ersättningspolicy i Försäkringsföretag (FFFS 2011:2) kommer att finnas tillgänglig på KPA Pensions webbplats www.kpa.se i samband med offentliggörandet av årsredovisningen.

Ersättningar och övriga förmåner under 2011

tkr	Grundlön/ Styrelse- Arvode	Närvaro arvode	Övriga förmåner	Pensions kostnader	Summa
Styrelsens ordförande					
Elisabeth Sasse	-	11	-	-	11
Styrelsens vice ordförande					
Monika Selin	37	17	-	-	54
Övriga styrelseledamöter					
Christer Romilson	60	22	-	-	82
Stefan Holm	60	22	-	-	82
Tobias Baudin	30	17	-	-	47
Catrina Ingelstam	30	17	-	-	47
Katrin Stjernfeldt Jammeh	30	11	-	-	41
Åke Göransson	30	17	-	-	47
Stefan Ackerby	30	6	-	-	36
Lars Burman (avgått under året)	89	11	-	-	100
Lars-Gerard Westberg (avgått under året)	37	6	-	-	43
Staffan Löwenborg (avgått under året)	29	6	-	-	35
Lars Thörn (avgått under året)	29	6	-	-	35
Bo Bergsten (avgått under året)	29	-	-	-	29
Pia Carlsson Thörnqvist (avgått under året)	29	6	-	-	35
Lennart Hansson (avgått under året)	29	6	-	-	35
Arbetstagarrepresentanter					
Ann-Charlotte Tollqvist	30	17	-	-	47
Thomas Månsson	60	22	-	-	82
Johan Sjöström (suppl.)	60	16	-	-	76
Summa	728	236			964
Verkställande direktör					
Mia Liblik	965	-	13	253	1 231
Vice verkställande direktör					
Lars Olov Ohlsson	1 044	-	69	595	1 708
Andra ledande befattningshavare	5 098	-	139	1 721	6 958
Summa	7 835	236	221	2 569	10 861

Kommentarer till tabellen

- Verkställande direktör tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag. Det här bolaget har belastats med 8 procent av ovan angivna belopp.
 - Vice verkställande direktör tillhör även koncernens företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions bolag. Det här bolaget har belastats med 1 procent av ovan angivna belopp.
 - Ledande befattningshavare består av KPA Pensions företagsledning, som är tillika engagerad av samtliga bolag i KPA Pension. Därav fördelas lönerna för dessa mellan bolagen. Det här bolaget har belastats med 6 procent av ovan angivna belopp.
 - Vice styrelseordförande har ett årsarvode på 74,6 tkr per år, övriga styrelseledamöter har ett arvode på 60 tkr per år. Därtill utges ett arvode om 5,5 tkr per sammanträdesdag då styrelseledamoten har tjänstgjort. För styrelseordförande utgår inget arvode.
 - Övriga förmåner avser huvudsakligen tjänstebil samt fria resor i samband med styrelsemöte.
 - Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt lagen om allmän försäkring ska bolaget bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 25 procent av den årliga bruttolönen.
- Bolaget hade fram till 30 juni 2011 förmåns- och avgiftsbestämd pensionsplan som för en ledande befattningshavare som var tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Övriga ledande befattningshavare, fyra personer, hade pensionen tryggt i KPA Pensionsförsäkring AB. Från den 1 juli 2011 omfattas de ledande befattningshavarna av KTP2 som i huvudsak är ett förmånsbestämt system och som är tryggt i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Pensionsupplysningar (moderbolag)

KPA Pensions åtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggt i Konsumentkooperationens pensionstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, är i huvudsak en förmånsbestämd plan. Dock finns en mindre del i KTP-planen som är premiebestämd.

Premierna för de förmånsbestämda och premiebestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsförmåner enligt KPA –planen tryggs med försäkring. KPA Pension tryggar även pensionsrätt i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda (15 stycken) enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Pensionsåtaganden tryggade i stiftelsen har beräknats enligt Finansinspektionens tryggandegrund FFFS 2007:24 som ska användas vid beräkning av pensionsskuld för företag.

Räntan för 2011 är fastställd till 3,6 (3,5) procent för nominella åtaganden, medan räntan för indexerade åtaganden är 1,4 (1,8) procent.

Berednings- och beslutsprocessen

Styrelsen beslutar om verkställande direktörens anställningsvillkor. Ordförande förbereder tillsammans med annan styrelseledamot frågan om verkställande direktörens anställningsvillkor för beslut av styrelsen.

Pensionsåtagande tryggade i KPA ABs Pensionsstiftelse

	2011	2010
Verkligt värde på tillgångar i stiftelsen	31 119	35 516
Finansiella skulder	-1 685	-4 705
Pensionsåtagande tryggade i stiftelsen	-24 847	-23 893
Övervärd	4 587	6 918

Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pensions, pensionering genom försäkring

	2011	2010
Försäkringspremier	11 885	29 716
Särskild löneskatt på pensionskostnader	2 883	7 209
Årets pensionskostnad	14 768	36 925

Pensionering i egen regi**Moderföretaget**

Pensioner och liknande förpliktelser	2011
Ingående balans 2011-07-01	0
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	54
Räntekostnad	79
Aktuariella vinster och förluster	68
Övriga förändringar	1 546
Utgående balans 2011-12-31	1 748

Antaganden

Diskonteringsränta	3,42 %
Framtida löneökning	3,14 %
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,14 %
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,64 %
Avgångsintensitet	5,00 %

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder. När den anställde väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör KPA Livförsäkring AB en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

ÅRSREDOVISNINGENS UNDERTECKNANDE

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretaget, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållanden och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Stockholm den 2012

Elisabeth Sasse
Ordförande

Monica Selin
Vice ordförande

Stefan Holm

Catrina Ingelstam

Åke Göransson

Christer Romilson

Tobias Baudin

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Stefan Ackerby

Ann-Charlotte Tollqvist
Arbetsgarerepresentant

Mia Liblik
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats den

2012

Ernst & Young AB

KPMG AB

Magnus Fagerstedt
Auktoriserad revisor

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

BILAGA

DEFINITIONER

Direktavkastning

Ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Driftskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av premieintäkten. Driftskostnaderna inkluderas av skaderegleringskostnader.

Duration

Löptid.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnadernas andel (%) av förvaltad kapital. Visar hur stor del av det totala historiska sparandet som går till att täcka försäkringsbolagets kostnader.

Kapitalbas

Eget kapital och obeskattade reserver.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektivt konsolideringskapital

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med företagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och allokerad återbäring.

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Eget kapital (inkluderat över-/undervärden i tillgångar/skulder), obeskattade reserver, uppskjuten skatt och förlagslån.

Solvenskvot

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

Solvensmarginal

Den lägsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen skall uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.